

3. *Бугаре*. (XIV вѣкъ) ерѣжна да не носѣ ни у *бугаре* ни у басарабини землю. Monumenta 146. 161. II. Даничиѣ, Рјечник. 1863. стр. 51. Оше по-рано: *бугарскѣми*: царомъ бугарскомъ въ док. отъ XIII вѣкъ Monumenta 44. **б. Отъ XVI вѣкъ насамъ.** Дубровнишка литература. По-стари рѣчници. 1. *Bugarin, Bugari, Bugarski* и пр. Kažu Srblji u Bugari bistre vođe selam vrela. Gundulić 312. Obrati sv. Metodjo Bugare. S. Djordjić, ben. 5. Samuel kral bugarski, Kavašin, 251. Ali je Bugarin i čestit vladalac, Vetrancić, I 213. Bugarin погр. нам. болгаринъ. (Вж. Рјечн.). 2. Въ XVII и минали вѣкъ нѣкои хърватски списатели по подражаніе пишати Bugarin нам. Bugarin: Zaradi Bulgara. A. Bačić, 245. Suprot Bulgarom povede vojsku, A. Kanižić, kam. 2. U bulgarskim kraljem ib. Ср. и Bulgarija. Въ повечето по-стари рѣчници (Микаля, Либрешичъ и др.) намираме името въ по-новата литературна форма Bugarin. Белостенецъ дава обаче и народната. Микаля: Bugarin: bulgaro(um); bulgarus-ri. Белостенецъ: Bülgarin, Bugarin, Búgar, Bulgarus, ri, moesus. Bulgarka, Bugarka, Bugarkina, Bulgara. Либрешичъ: „до изпречи“ Bulgar и bogar (sic). Единъ хърватски списатель отъ минали вѣкъ (Кавашинъ) извърта въ нѣкои надежи а-то измежду *б* и *г*: Bugre (J. Kavašin, 244. Рјечн. 714), Bugri (259). У другъ списатель отъ едни вѣкъ: Bugaras, Bugares, Рјечн. ib. 3. *Болгаринъ*. Главно подъ руско влияние. Така оше у Крижаничъ, който между примѣритъ за произношеніето на *гъ* у разнитъ славянски народи привежда и болгаринъ, което било се произнасяло утѣ така и у хърватитѣ (покрай бугаринъ). По-наташното му показаніе, обаче, че и волонитъ произнасяли *болгаринъ* (но вилъ, велва), свидочи за неточността му. Самъ Крижаничъ пише постоянно болгари: задружски Словеницъ, *Болгари*. Срѣбн. Хервати, уже давно јесту згубили и пр. Формата става по-общоупотребителна въ литературни едикъ отъ началото на XVIII вѣкъ: Моусей архиепископъ павски и воем Срблѣмъ и Болгар патриархъ 1721. Споменитъ, Срп. Кр. ак. XXXIV, ит. разр. 31. 1898. р. 93. Серви и Болгаринъ ib. Рајић. Историја разнихъ словенскихъ народомъ най-паче *Болгаромъ*. Несковичъ, Историја славено-болгарскогъ народа 1801. Едно издание е посветено Николаю Чероовичу, кунцу болгарскому. Споредъ Вассилија Петровича, митрополитъ Черногорски, Скендерски и Приморски, Вълкашинъ (баща на Марка Кралевича) „биль отъ націе *болгарскіе*“. Рув. О Кнезу Ладъ. р. 186. Житіе святихъ сербскихъ просвѣтителъ Симеона и Саввы, спсаное Дометіаномъ Геромонахомъ в Хиландарскимъ сокрощенію же и оцищено Куріиломъ Живковичъ и пр. Въ Виенѣ 1794. Толъ Живковичъ, съкратитель и очиститель и първъ издат. на Домент. живот на св. Савва е „родкенъ въ Пиротъ въ предѣлѣ Болгаринъ 1730. гѣта“. (Рув. р. 156.) Жедаровичъ, ревнитель отечества „болгарскаго“. с. Новосръбска и хърватска мнѣнијна отъ Вука насамъ. Народна словеность: бугар, бугарин бугарка, бугарица, бугарке, бугарчад, бугарски и пр. Хрѣвъ. Вугаринъ и пр. Те гледату коня у бугара. Вук. II. 140. Да ће бити боја с бугарима, Вук. II. 169. Начини се прии бугарине II. 138. Ако мене Бог и срећа дадѣ, те добијамъ краља бугарина II. 170. Грка и бугара II. 436. — Ето ти, бугарке царице . . хвала теби, бугарко царице . . док лукава бугарка царина. Петрановићъ, № 14. 116.—132: Код њихъ сјѣде тридесет бугара. — i. № 18. 172. Са лијепои бугаркомъ дјевоикомъ. Ристићъ, № 1. р. 59. Nametnu ču harač na Bugare, pokupiti harač po Bugarim . . Najčodtale černi Bugarine. Jukić, p. 62. и с.л. № 3. 46: kad junaka nekaj Bugara . . od otolen crni Bugarine! 55. Samo osta Bugar i djevojka. Mažur. p. 43. Maru prose za Bugarska bana . . ne će Mara za Bugarska bana . . U tavnici, u Bugarskoj ruci. Župa p. 550. № 726. в. || **Геогр. а. старосръбски:** земля българска. Въсѣ въ землю българскую, Домент. *328. земле българске. Мон. 35. **б. Отъ XVI вѣкъ насамъ:** 1. *Bugarska zemlja*. Cim pod tobom zemle ostanu srbske, gaške i bugarske. Gundul. 420. Zemle bugarske. Mrđavić, Osm. 20. Bugarska zemglia, moesia superior, рѣчи. на Микаля, р. 32. 2. *Bugarska*, Релковичъ,